

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

<p>Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr. Külföldi előfizetőknek: 15 krajczár. Előfizetheti csupán a kiadóhivatalban lebet B-Gyarmaton.</p>	<p>Előfizetési pénzek, reclamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére a a nyilatkozatra vonatkozó minden közleménynek a szerkesztőben tájékozandó.</p>	<p>Hirdetési díja: három hasábjos petitor 5 kr. — Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan eszközöltetnek. Bélyeg minden betöltésnél 30 kr. NYITÁR gármond sor: 20 kr.</p>
--	---	---

Husvét.

Mikor a természet széttépi a tél zordon bilincseit és új életre fakasztja, mit a fagyos idő fejlődésében megakadályozott, az emberiség érzelmi világában is új fordulat áll be; a borsos téli hangulat elköltözik és helyét eszirá a föltámasztás ünnepének.

Tavaszu vonul keblünkbe és a természet ébredésével együtt önnepeljük a szellem föltámasztását. Mert husvét a szellem újjászületésének önnepelése. A szellem elnyomásának hosszú éjszakája után hirtelen támadt a szikra, mely nemes fellobbanásra hívította a kétkedőket és kétségbeesetteket.

E szikra az emberzeretet volt, mely a hanyatlásnak indult emberiséget ismét közelebb hozta amaz ideálkhoz, melyek a teremtés széljait bépezik.

Az emberzeretetet tana husvétkor áll diadalünnepét, mert ez, e napon győzedelmeskedett a szarokszágnak félelmet és rettegést terjesztő erőszakosága fölött.

Husvét volt a határ, mely két világnézetet elválasztott egymástól: az egyik a rabszolgaságot nélkülözhetlenné tartotta az emberi társadalom fontartására, a másik ezzel szemben csak az egyenlőség eszméjében találta fel az emberi társadalom létalapját.

A két világnézet közötti összeütközés következtében Krisztus a kereszténység vértanúságot szenvedett, de az egyenlőség eszméje halhatatlan — és diadalmasan támadt föl újra, elárastva az emberiséget vígassalással, reménnyel és boldogsággal.

Husvétnak eme jelentőségét senki el nem vitathatja és minél nagyobb tért hódítottak maguknak az emberzeretet eszméi, annál szentebb önnepelőkön aratva husvét, mely az eszmék születésnapja.

De bár e nap óta majdnem kétezerd volt el az emberiség fölött, még mindig nem ment át az egyenlőség eszméje az emberek vérébe. — Most is vannak még akadályok, melyek a teljes érvényülésnek útjában állanak.

Az emberi társadalom osztályokra van szétválasztva, melyek harcban állanak egymással. Az

uralmi vágy a legnemtöronebb fegyvereket nyomja a küzdők kezébe és a szél, melyért szikra szállnak egymással: a kölcsönös kihasználás.

Ezeknek az ellentétéknek kiegyenlítésére csak egy mód kínálkozik: az emberzeretet; mert csak ebben onyészhetnek el az ünérdek háros szentodélyei és a gyilkos verseny rugói.

Aszért tulajdonunkat úgy nagy fontosságot husvét önnepelnek és az emberiség, mely e napon magába szállta, önnepi hangulatnak adja át lelkét, azzal csak arról tesz tanúságot, hogy meg van benne az erős hajlam a társadalmi rendet oly alapokra fektetni, melyen az emberzeretet eszméje állami és társadalmi intézményeink minden vonalán teljes mértékben érvényesülhessen.

Budapest, 1892. április.

II.

Közbli cikkemben azt igyekeztem bebizonyítani, hogy a b-gyarmati lakartárpóztárnak — tekintettel a helyi viszonyaira s pénzületére — az új kibocsájtásra ez idő szerint, sem oka, sem szükség nincs. Most Weisz Gábor úrnak azon állítását akarom megvíválni, mely szerint — ugymond — a mostani részvények ára 800 frt lévő, sokan jelentkeztek, a kik egy új részvényt is kérek 800 frt befizetni; és minthogy a részvények egy új részvényt 650 frton kapának, tehát árcsökkenést nem csak nem szenvednének; hanem még nyereségnek is örvendének.

En azt egy át nem gondolt állításnak tartom. A mostani részvények ára azért áll 800 frton, mert az osztalék részvényeként, évek óta 43 frtot tesz, s mi 5%, kamatjórödelemnek felel meg. Most az a kérdés, vajon egy új részvény után számbavehető-e osztalékul kiadható 40 frt tiszta nyereség? En azt állítom, hogy nem; sőt azt is állítom, hogy az addigi osztalék is csökkenne.

Azon ösvárosi pénzületéseket, melyek új részvényeket kibocsájtottak, azon meglepetés érte, hogy a felülkeltési összeg, mint tiszta nyereség adóztatott meg. E szerint a 100 új részvény után befolyandó 65,000 frból a felülkeltést képező 45,000 fr után is kivetendék pótlékosdó a jövedelmi adó és csak az alapitékhez embe-

landó 20,000 frt eszék bélyeg tekintetében a II. fokszati alá.

Asz összes adókra 45,000 frt után 15% számított és így adó címén elvessze a (5250) . . . 6750 frt a 20,000 frt után a II. fokú illeték tesz . . . 62 frt megapadna tehát a ténke . . . 6812 frton s maradna a 65,000 frtból 58,188 frt.

Minthogy a betétekből most is 64 millió frt van, tegy a papirokban, igen természetesen, hogy ezt a maradék részteget is papirokban kellene elhelyezni. Tegyük fel a legjobbu esetet, hogy az 58,188 frt tiszta 5% kamatot hozna és így hozna 2909 frtot.

Közbli azonban levonandó az új alapozhatly teresség szerint: 15%; nyugdíjalapra 6%; tanácsokra 22%; jótékony célokra 5%; összes adókra a pótlékokra 4% 15%; és így levonandó összesen 63%-lól, mely kétsz 1833 frtot, maradna tehát osztalékokra 1076 frt, vagyis jutna egy részvényre 10 frt 76 kr. Kérdem tehát, hogy az új részvények után honnan adhatna az intézet (a régi részvényekre eső 40 frt osztalék leállításá nélkül) a 800 frtnak megfelelő 40 frt osztalékok? Mi volna tehát a következés? felelet: az osztaléknak ekként alakulása: ugyanis: —

1. A 300 régi részvény utánéddig kiadott 40 frt osztalék tesz összesen 12000 frtot

2. Az új 100 részvény jövedelméből maradna az osztalékra 1076 frt felosztandó lenne összesen 13076 frt.

En 400 részvényből felosztva, jutna egy részvényre 32 frt 69 kr., mely osztalék 5% számítva, 650 frtnak felel meg. Vagyis az új részvény 650 frtnál nem érne többet; a régi részvények ára pedig lassúlna 650 frtra. És így a régi 300 részvény, szemben a mostani 800 frt árral összesen 45,000 frtal károsodnék.

Nem hihető tehát, hogy sokan lennének, a kik egy új részvényért kérek volnaak 800 frtot befizetni; s még kevésbé hihető, hogy a régi részvényesek nyereségnek örvendének.

Mindenki állítja, hogy a ki részvényese ohajt lenni az intézetnek (tekintve, hogy a jövedelmi adót is, a szelvénybélyegyet is az intézet fizeti) egy régi részvényt okzeresbten megadhat 900 frtot; mint egy új részvényért 800 frtot. Alig eszerevde hőséget, hogy 900 frtot

TÁRCZA.

Hang- és tánc-verseny.

— Tárcza, a Hubay és Bodó táncszal egybekötött hangversenyéről. —

At elvezetek anyakönyvben a szene bizonynyal a táncos ikerötvéreként van fellétele.

De azért mégse szeretném, ha a Hubay és Bodó-táncmulatással egybekötött hangversenyéről referálva e körülményről fogra úgy járnék, mint az egyszeri diák.

Komoly ábrázata profanor urak nyaggratták-faggatták az iperét, az éretlenségi vizsgán; de hiába; mert bizony ökgyelme egyetlen kérdésre se tudott megfelelni.

Tanára úgy vélekedvén, hogy a Rákóczy historiját csak tudni fogja, — odaszólt:

— Halljuk Rákóczy-t!

— (), azt tudom, — mondá megkönyebbülve a diák, és felelet helyett elflytinte a Rákóczy-tudó!

De valamint a szene és tánc — ugy a kedélyesség, jókedv és fergetelenség is közelel rokonságban lehetnek egymással — hogy egyik a másik nélkül sohasem áll tanyát köztük.

Mindig együtt járnak; de sajnálkozásunkra csak nagyritkán kopogtatnak a mi portánkon.

Hossz nyelvek azt írtatják egyre, hogy nálunk nem érik magukat eléggé otthonosoknak; mert táncszalélok darabosága és sajátzerű alakulásá mindenha gítát vetellek meghonosodásuk elé.

Haj volna ez — ha igaz volna.

Csak hogy az is bizonyos, hogy könnyű szerrel lehetne rajta segíteni.

Tevzem, vesszünk egy futó pillantást a táncgyeház

termeiben ápril hó 9-én tartott sikerült estélyre a látni fogjuk ama irányt, melyet követniük kell, hogy Balassa-Gyarmat városában is jól érvényesze magát a balandó, kit végzte ide vezérelt.

A festelen, kedélyes mulatozási régi magyar szokás. Ha ekkép mulatunk — jól mulatunk, — épogy mint mult szombaton.

De hogy bele ne táncoljak valamiké a hangversenybe s ugy ne járjak mint az a bizonyos diák, — mindenekelőtt a Hubay Jenő kiváló hegedűművész és Bodó Alajos jeles zongoraművész erkölcsileg és anyagilag egyaránt fényesen sikerült hangversenyéről fogok megemlékezni.

E hangversenyt nem előzte meg nagyhangra, zajos reklam — s esti 8 órára mégis derékban megtelt a megyeház díszes nagyterme — jeléül annak, hogy az igazi művészet mindenkor és mindenhol aszékül is, kellő méltánylásra talál.

A hallgatóság soráiban ott álltak Nógrád és a szomszédos Hontmegye szene-jarát. S annyi grányórd fiatal leányjal és szép asszonyjal — mint ezáltal egybegyült — ugyancsak ritkán találkothalunk mulatozáinkon.

Jelen voltak a következő uralkodók: Dagaichy János, Baintner Arnold, Beke Albert, Baintner Ottó, Berke István, Benedek Soma, Bogdás Mihály, Dr. Csányi János, Dapay István, Darvai Armin, Dévény Bertalan, idősb Farkas Ferenc, Fáy Sándor, ifj. Farkas Ferenc, Feledy Ignác, Gullmann István, Helrich János, Himmler Edő, Heffer Richard, Horváth Dandó, Horváth László, Jaulusz Zsigmond, Jerszinsky Imréd, Kray István, Köry Tivadár, Kleyn János, Karik János, Kamanházy István, Kubányi József, Kanitz Ödön, Kondor József, Kohu Ignác, Laskó Pál, Manósy Alajos, Méhes Sándor, Melicher Ferenc, Molnár János,

Morray Károly, Méhes József, Maró Lőrinc, Melna Géza, Nagy Irén, Nagy Sándor, Rákó László, Reményi Károly, Pribil Antal, Rosinkó Antal, Rosenbach Sándor, Seitzorny János, Simonai Dénes, Streisinger Márk, Schönberger Pál, Szandner Sándor sóvérel, Szabó Vilmos, Szabó János, Terstyánsky Aurel, Tschner Adolff, Vassay Ignác, Veres Ernő, Vajda Vilmos, dr. Weisz Simon, Weisz Armin és Weisz J. Simon; továbbá: a Beke sóvérek, Bertó Eszika, Bogdás Szidónia, Dr. Buttler Malvin, Baintner Ilonka, Bánkdy Adó, Bracelotto Anna, Csengey Gizella, Dapay Clemi és Ilona, Dapay Gizella, Dévény Janka, Fáy Margit, Földes Marika, Gráber Szidónia, Grünbaum Birke, Haiszenberger sóvérek, Himmler Sári, Horváth Eszika, Karik Ersi és Marika, Kubányi Marika, Méhes Magda, Melicher Mici, Majthényi Julia és Magda, Maró Margit, Madarász Margit, Nagy Aranka és Marika, Pischy Pannika, Pongrácz Matild, Podhérsky sóvérek, Ruzinkó Gizella, Rosenbach Clotild és Sarolta, Reisz Julia és Regina, Slinger Amália, (Bécsből), Slingov Anna, (Pestből) Streisinger Anna, Schlosinger Blanka, Szabó Jolán és Margit, Szentimrey Eszika, Terstyánsky Ilonka és Margit, Thuránsky Marika, Weiss Margit, Weiss Aranka és Weiss Anna.

Himzem és remélem, hogy a sóvor mindenki örököreket nevet magában foglalja, kik jelenléteikkel az estély fényét emelték; de ha váratlanom valamire mégis hősagos volna — ezet bocsánat!

A művészeket, kik pontban 8 órákor foglalták el helyeiket az emelvényen — udvarias táppal nézőkbe a köszönés — s azán elragadtatással s hihető hallgatás végig az előadott zeneműveket.

A hangverseny műsorának legtöbb piéce föltámaszt meggyerte tevékenüket és az előadó művészek kitűnő játékukkal, legteljesebb elismerésüket vívták ki.

Mai számunkhoz féltv melléklet van csatolva.

1915-1916. az.

Arverési hirdetményi kivonat.

Arverési hirdetményi kivonat. Az ipolygári kir. törvények, mint ékvi hatóság külső...

Bor-kivonat.

Kifűnő egészséges bor pillanatnyi előállítására, mely a valódi természetlen bortól nem lehet megkülömböztetni, ajánlom ezen kinyújtott különlegesességet.

Szesz-megtakarítást

Lehet elérni fölművelésen erősítési-csökkentéssel égetett italokat; ez az italoknak kellemes, üdítő írt ad és csak nálam kapható.

Ára különként 3 forint 50 (500-1000 literre) használati utasítással együtt

Ezen különlegeségekön kívül az összes cszenecziák rum, cognac, finom likőrök stb. gyártására felülmúlhatatlan különöségben ajánlom. A készítmény leírása ingyen mellékeltek. Árjegyzék bérmentve.

Pollák Károly Fülöp

cseneczián művelésgegyek gyára Frágnában.

Megbízható képviselők keresteknek.

gyógygőri minél magán vásárolhatok ingyen és bérmentve. Minis...

Szövetek öltönyökhöz.

Terminon és Dacking a la gis klerus számára. Előirászerint szövetek és k. kiválasztás egyenként...

Stikarofsky János-hoz Brűnnbe.

Legnagyobb postagőri rakár a cseneczián. Állandóan millió frt. értékű rakárunk...

Állandóan millió frt. értékű rakárunk mellett világ-üzletemben természetesen, hogy számos maradvány vagy...

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN. Gőz- és Járgánycséplő-készületek. szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék, mélyítő- és egytemes acélf-ekék.

Arverési hirdetmény. A b-gyarmati m. kir. pénzügyigazgatóság részére 1892. évi június hó 1-étől...

BÜVÉSZET könyve, mely a maga nemében páratlanul áll a világirodalomban. 89 rendkívül érdekesítő...

COGNAC F. Geoffroy & Fils. A leghírnevebb cognac-cégek egyike COGNACBAN alapították 1808. ében.

Table with 4 columns: Tételszám, A szállítandó tárgy megnevezése, Évesi érték megjelölés nélküli mennyiség, Szállítási határidő, Az egyéni ár sáncja. Includes items like Fügalmassá papír, Invalpapír, Ministerialis fehér, etc.

Eladó gőzcséplő-készlet. Egy tökéletesen jókarban lévő Clayton és Shuttleworth-féle nyolcz literjű gőzcséplő-készlet...

Arverési hirdetés. Néhal nagyságos Simonyi Rezső ez. kanonok, esperes-plébános ingóságait úgyint:lovak, tehének, sertések, hintők, szőkekek, bőszerzőmők, szőke-luforok, konyha, éléskamra, felszerelés, horok, szőke, sárjű, szalma és gabona neműk f. évi április hó 21-ikén d. e. 9 órákor fognak nyilvános arverés utján szabadkúzból eladástni...

Arverési hirdetményi kivonat. A részvényi kir. bíróság, mint ékvi hatóság külsőre teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Károly Miklósné stb. Nikovics Katalin rimóci lakos végrehajtást szenvedő ellen...

Arverési hirdetményi kivonat. A részvényi kir. bíróság, mint ékvi hatóság külsőre teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Márton Andrá végrehajtást szenvedő ellen 136 frt. 40 k. kikötésben és jár. iránti végrehajtást ügyében a b-gyarmati kir. törvények...

Arverési adóelőzők tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át közpénzben vagy az 1891. LX. t. ea 43 §-ában jelzett arólyammal ezüstitett és az 1891. évi november hó 1-én 3341 sz. alatt kelet igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ában jelzett óvadéktépes ártekspapírban a kikötött kezesség letétele argy az 1891. LX. t. ea. 170 §-a értelmében a bánáptársak a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályozási elismervény átvevőjéval.

Arverési adóelőzők tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át közpénzben vagy az 1891. LX. t. ea. 43 §-ában jelzett arólyammal ezüstitett és az 1891. évi november hó 1-én 3341 sz. alatt kelet igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ában jelzett óvadéktépes ártekspapírban a kikötött kezesség letétele argy az 1891. LX. t. ea. 170 §-a értelmében a bánáptársak a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályozási elismervény átvevőjéval.

is szükségünk tartom függetlenül az érlelésítés módjaitól.

A kérdés egyszerűen az, — miután az árva szükségére vita tárgyát már nem képezi, — vajjon a betétek üzletcsere, rendszeresen felhasználásának-e a legy a z a l a p p a r g y o n g y a r a p i t a n d ó, — avagy pedig a betétek csökkentésének-e?

Végeztől leg-az megengedre megtoldanom a legutóbbi kimutatásból idézett mondatot, mely annak igazolására hozatal fel, hogy „maga az igazgatóság constálján tehát, hogy a jelszóügyletnek nem fejlesztendő“, az ugyanazon passzusban foglalt: eme kijelentéssel, hogy „ez üzletnek más állapotok való fektetése által kell emelkedését előmozdítani“. Ebből tehát nem a z a k o n s e q u e n c i a v o u l n a t, hanem ez, hogy az igazgatóság már idejkorán kíván gondoskodni, hogy a beállott időleges pangás chronicusná ne váljék vagy tán még nagyobb terjedelmet ne nyerjen.

Wéles Gábor.

Hont-Nógrádban. Hajdanában, úgy írják a krónikában, nagyobb ériutkezés volt a vármegyék között, dacára annak, hogy a közlekedési eszközök hiányosak, pláne az utak közérteszerű jérhatálatok voltak. Innen fejlődött ki, az a barátságos és nyitátságos viszony, melynek fogva a vármegyék közönségei egymást „nyitáknak“ czimeztették. Nem lehet ezt csodálnunk. A két királyság által megosztott vármegyék s a török uralom urala utálak a vármegyéket, hogy egymással solidaritásba lépjenek s együttesen intézzenek el valamelyes ügyöt. Most esemény számba megy az ilyen látogatás. A vármegyék egymással ma már csak írásban érintkeznek, pedig a közlekedés jó, az utak járhatók, sőt a vasúti összeköttetések jó formán minden vármegyey székelylyel megvannak. De az csodálkozunk ezen, hiszen ma már nincs oly közös közeletesség, mely ellen a vármegyéknek közös erővel fellépniök kellene. A vármegyék ma legfeljebb a belügyminiszter ellen harcolnak, de nem együttesen, hanem külön-külön s így egymás között sem nyitvamos sem titkos tanácskozás szükség nincs. Ép azért igen jól esett a nógrádinak, hogy a bontli utafiak átjáróitak Nógrádba. (Sietünk megjegyezni, hogy a látogatás semmiféle hivatalos jelleggel nem bír, éppen azért hivatalos d i s z e b e s d e k r ó l) szó sem lehetett.) Hontvármegye tisztikarának jó szellemé kétáékióvól br. Roszner Ervin főispán, aki a legutóbb egyeztetést tartalmat meg Hontvármegye tisztikara között. Hogy br. Roszner Ervin, mint egyetemesind Selmecs és Hébalánya városok főispánja mily népszerűséget szerzett ezen régi bányavárosokban, annak hangos tanujele az, hogy ehotha köztársaság Oroszky Vilmos kir. tanácsos urat, a nevezett bányavárosok népszerű derék főpolgármesterét is, akit Selmecshányán igen nagy tiszteletben tartanak. A vendégeket a múlt szombat 11 órai vonat hozta körönkbe, köztök voltak a főispánok s a selmeczi főpolgármesteren kívül: Leotyánszky Sándor, Hontvármegye kitűző alispánja, a többiek Baross István és Lászky Pál főpolgármesterek, Sántha Béla árvaszéki jegyző, Pongrácz Elemér igen tisztelt munkatársunk és írónk, aki ezidő szerint Hontvármegye alizsmerője, Harinyi Jenő főispán titkár, Podhorzky László szolgabíró, Halma László és Horch Oszkár közigazgatási gyabornok urak. — A vendégeket Nógrádvármegye tisztikarának több tagja díszfogadatok a Seftlyi-, Kossuth-utczákon és Fúton hozta be a vármegye székházába, honnan az elszállásolások intézettek. D. u. félkettőkor fényes társaság találkozott a vármegyeháza nagytérében megtartott ebéden, a bontli igen tisztelt

vendégeken kívül ott látott mint vendégeket: s. ca. és királyi hadsereg részéről s sorozat bizottság tagjait, élén Udreczki Zsigmond ca. és királyi őrnaggyal, az itteni honvédség tisztikarát, élén Wisner Mihály honvédsőrnaggyal a vendégeken kívül résztvettek az ebéden: gr. Degenfeld Lajos vármegyey főispánja, Scitovszky János aszpán s a vármegye központi tisztikarának — néhány kivételével — összes tagjai, a közigazgatási bizottság tagjai körül: Balás Antal, Páry Árpád, Lászky Gyula, Mocsary Ödön, Szontagh Pál urakat s Nagy Iván tudósunkat. — A toszokt árja mindjárt a harmadik fogadást indult meg. Az első toszokt mondta Scitovszky János alispán Hontvármegye főispánja, alispánja és tisztikarára. Kívánván, hogy a két vármegye közt a kötelek mindinkább szilárduljon s a barátság fokozottabb legyen. A második toszokt br. Roszner Ervin újkiról hangzott el, melegen és hatáson megemlékezve azon kegyeletről: mely őt Nógrádvármegyétől fűzi a melyről mint hontli főispán sem fog soha megfeledkezni. Ellette Nógrádvármegye főispánját, alispánját és tisztikarát. Majd Szontagh Pál emelkedett fel és sikerült toszokban éltette Udreczki Zsigmond ca. és kir. őrnaggyal s Wisner Mihály honvédsőrnaggyal; Pongrácz György a jelenlevő közvéghadseregbeli és honvéds tisztakat, Udreczki őrnagy német nyelven s polgárok és katonák közt jó egyetértésre emelte poharát. Leotyánszky Sándor hontli alispán még toszokban újra éltette gr. Degenfeld Lajos főispánunkat, Scitovszky alispán Szontagh Pál ökölgemeségét, Nagy Iván Pongrácz Elemért emelte ki szellemes felköszöntőben. Szontagh Pál Oroszky Vilmos Selmecshánya és Hébalánya érdemes főpolgármesterét, Oroszky Vilmos Nógrádvármegye lelkes közönségeért, Balás Antal országgyűlési képviselőt gr. Degenfeld Lajos főispáné és Scitovszky János alispáné, mint lelkes honfelojnyokét, Lászky Pál Balás Antalék, Pongrácz György Nagy Ivánék és Horváth Danó a hangulatjeljes látogatás ünneply rendezőit. Az ebéd delután 4 órakor ért véget. Este arlan kedves vendégeink a Hubay koncerten vettek részt, a fiatalabb része a koncert utáni kedélyes táncmulatságot ösztönöztette. Általában a jó és derék hontiaknak körönlben való megjelenése nemcsak örömeteljes perczeket szerzett, de társadalmunkat is fellivallította.

A N.-V. Múzeum gyarapodása.

Tegnapelőtt (a hó 9-én) hontmegyei néhány előkelő úri emberrel volt szerencsém bepillantani Múzeumunkba. és örömmel tapasztaltam a tisztelt vendégek érdeklődését és megelégedését a látottakkal, sőt ezek egyike Lászky Pál úr egy igen érdekes XVI. századi zászlónak Múzeumunkba érkezés leendő megvásárlását is hazafini lelkesedéssel megígérte. Örömmel várjuk az adott szó beváltását. Úgy ez, valamint a látott tárgyak szemellete nálam is örömet, sőt mondhatni meglepetést okozott, midőn a mindinkább szaporodó gyűjtemény közt megpillanték egy, Mária Terézia kori valódi fringit, melyen ma napig a ritkábbak közé tartozik, és kérészkösdésemmel megtudám, hogy azt néhai Párolay Imre őregey, születteit Hoitsy Mária úrnő sziveskedett honfelojny érzéssel Múzeumunknak adományozni, azon honvéds tábori tisztivel együtt, melyre a karddal együtt pervezeti őrnök néhai férje, 1848-ban a 62. számú honvéds zászlóalj főhadnagya viselt volt, és melyre a tisztelt őregey úrnő meghaló rezignálással nyújtott át Múzeumunk könyvtárára, megnyugtatóan lát azon anyai jószággal, hogy ezen családí ereklyék a N.-V. Múzeum tárában a leg-

biztosabban lesznek elhelyezve. És is egy lélekemelő mozzanat volt.

Nem csakelyebb mártben örömdetes lendület az, mely könyvgyűjteményünköt éri. Az eddig nagyobbzerű adományok után Huszár László úr hazafini adományozása az, mely könyvtárunknak a központi székelylyt van hivatalos kiadónak emelvi. Edőg az általa adományozott harmincz darab nyomtatvány között az 1839. 40. évi és 1848. 4. évi országgyűlés irománya (jktóly, napló, irományok) tis köztben szerepelnek és ezeket járulnak az igen érdekes politikai és meggyekre is vonatkozó műszak-laknak.

Pápp Károly úr az újabb adományozott 64 darab könyve között Ács Mihálynak „Zengedő menyegyei kar. Lőce 1896.“ XVII. századi magyar nyomtatványval gazdagította és nyomtatványokhoz edőg elé könyvtárunk szegény létszáma.

Ezeket kívül látunkat egyéb osztályai is örömdetes szaporodtak, a mikkel a jövő szamban lesznek bétor a t. közönséget megismertetvük.

A gyarapodást illeten örömdetes haladást folytatásban az igazgatóságot kötelezőszereleg kell, hogy a Múzeum alapja vég-megújítvátsának gondja is egdes erélylyel foglalkortassza, a mire nére többek közt mik, kik telálan illetékek megfizetésével még elmaradtak, s szent célt érdekében ajánlatot teljesítésére általam is ezennel hazafinilag megkértelek.

Horpács, ápril 11-én.

Nagy Iván.

Hontból.

— Kárcsalom. —

Tartalom: Irtóvni közigazg. felügyelő, Kibécskék Salmás és Oroszky Vilmos osimvoti polgármesterek stb.

Nemrég Mikszáth megírta, hogy br. Roszner Hontvármegyét — tarokkal kormányozza. Ha a „kegyelmes“ baragist (hogy br. Majthényi Lászlót értem alatta, minék felemlíteni) mert hisz Hontnak csak egytelmegey — kegyelmes ura van, de azután erre az egyre igazán büszkék is vagyunk; az alig 100 □ km-el nagyobb Barsvármegyék a kölföldök élis gr. Brenneren kívül még 6 kegyelmes ura van és pedig Hunyady Kálmán és László grófok, Mígazsy gróf, Salávy koronász és a népszerű herczeg Odesczalchy Arthur.

A mi kedves Nógrádvármegyénkben — még egyszer annyj kegyelmes úr van, mint Hontban. (gr. Gyurky és Szontagh Pál.)

Úgy látszik nálunk erre nem is vágrakoznak... egyfelre. De aznál többben aspirálunk a — királyi tanácsosságra.

(Mostoha) is bánt velünk Orszy báró, 6 felége személye körül miniszter, nem is bájuk, hogy elcsont, meglátjuk mi telik Szőgyényről? egdes vármegyénkben — mond egy — királyi tanácsos ur. (Horváth Miklós nyug. törv. elnök) Mikszáthnak nagyon feltűnt itt léte alkalmával, hogy meggyekben sem a tanfelügyelő, sem a közigyűző, sem az ügyvéd, kamara elnöke, sem az iskolaszék elnöke, sem a takarékpénztár és kaszinó igazgatók, sem az erang grámgyi választmány elnöke, sem a gyűjteszerés — nem királyi tanácsosok. (Szegeden — Mikszáth szerint 3 gyűjteszerés körül 2 — királyi tanácsos.) Szeretlek főispánunk Mikszáthnak ezen írtelapellátójáról láthatólag érzékenyültem s másnap a mint Budapestre utazott egreszen Szőgyényre hajlatott. Szőgyényi igen szivesen fogadta és musolygott.

Tebát Mikszáth úgy írta meg — egy kicsit nagyon is eltérten főtárgyamtól, de hát a sok királyi tanácsos jelölt nagyon az utamba volt — hogy ha a „kegyelmes“ baragist valamiért, akkor br. Roszner főispán a kögyűlés után rendeztet egy 4-es tarokkal számár Horváth Bélával, Vajda Pállal és Pestről egy — csamelink képviselől.

Ha pedig Iránka Oszkár baragist, akkor 3-as tarokk járja Höppen bárárol és Pestről egy — nemzeti párti képviselől. Egy szép sikerült solo azután mindezt felejtet.

Dr. Roszner megakarta cszfelozi Mikszáth e rádját, hogy 6 — tarokkal kormányozza Hontvármegyét s felhozta őt magát a folyó 7-ikén tartott társas kögyűlésre. Mikszáth szivesen feljött Polgárra. Először mini barák, főispánunkat valamint Schüller Antal közigyűzőnek (hogy is ne lenne neki valaki iskolatárs?) roppant emlékező tehetősége van, még a normális iskola társaira is emlékezik) Leotyánszky alispánunkat, Tóth Lajosnak és többeknek ifjúkori pajtás lévén, de másodszor mint karcolatár is kéességgel feliradulni köztük, birtok számítva egy kis politikai csetepatéra, a mi sznál kívánatosabb volt előtta, mert hisz az országgyűlésen a felirati vita, de még a köllégetrésni vita is minden nagyobb vihar nélkül folyt le.

A csakidás azonban annyival inkább lesújt, mert a várakozás nagy volt. Sem br. Majthényi László, a szabadelvű párt jeles vezére, sem az írvánkák nem jöttek el a kögyűlésre.

Megye bizottságunk szónoki becséredésben rószak tehát. Utálval, de agruntal szónó Lőrincsel nem nyujtatott Mikszáthnak Tibany plébános adott helyezés — papajól. De Mikszáth — végig halgatva a magas színvonalon álló, szép főispáni elnöki megnyitót — a mint Tibany kezdett beszélni Komlósy Ferenc-féle modorban és szellemben, meggyertő a nem is látunk őt az ebéden. „Eleget fogom még Komlósy locogtatást hallani a t. hátsban (ha t. i. a kezelet választóterület „jobb“ képviselét nem tud találni) nem kérek már előre belőle“ — szól és ott hagyott s nekünk kellett mind a 10 becséredett végig halgatni, a mit Tibany felszólalás előidézet. Luka Pál is beleszerecsentett a vitába a mintán az írvánkák nem voltak jelen s így senki se elleneszkendeketi (mert Sági H. felszólalásai tárgyalások voltak tenai) gondolta magába, milyen is az ember, ha ellenesdi? a rögtön belekapott az elnöki főispánba (ha valaki egy napig

Főlökrekrése volt tehát nagybátyámnak az árva állást elayerni: repült az és nem jött, értem a kineresést, hogy néhány nap múlva Hagonyi Adolf regédáltanó, a jelenleg fővárosi tanítóral a az egész málválva egy líptó-megyei töléskéren a felvidék akkori teréjén állótk.

Isonyán hosszú volt az út Vácig, hol jó anyámtól mint 13 éves fiúnak s már is oly hosszú utra — mint Árvába meüönek — bucsuznom kellett. Anyám helyére szorított s az ísten félelmét, a hazaszeretetet, kötelezettségűdést és engedelmességét jelölte ki különben szem-m elött tartandónak.

A bucsú — mert messze még Árva — igen rövid volt és érzékeny. Fajdalommal leírhatatlan.

Az első nap fázaldalmajk Lókos középös korszmájában pihenők ki.

Mánap alig, hogy a nap ragyogó sugarai a Jenői hegyeket — kődtőlők Drégelyt megarcnyozták, minthey dűkaronát ezöce Szécsi György árvahagyott felsára — már újból indult „Matyko“ szekeré s benne mi.

Ipolyság volt az állalam látott föld ószaki régshálára, eddig a válás nehés fájaldalmait csak el tudtam viselni, de alig íntet le a lábátárról a két legmagasabb pont a két esonkatorony, az egykor itt létesít prepost-ságra s most ismert kis világomra emlékeztelő emlékszóbor határhöz, szírem elszorult s záporként hullottak könnyeim.

Fajdalomom még inkább súlyosbodott, mert alig östre helye egy-egy látónál már a kedves magyar szó is, mint egy kis szigetre a líptó bárka Lakói köré szorult.

Elértük valahára Domsanyikot, a második napi utazásunk jól kiérdemelt pőpnyóját.

A három ló által vont székérhen utazni nem volt éppen kellemetlen, hanem napokig benne ülni egy 13 éves fiúnak, több volt mint rabzsg.

A lassú dőcságás mellett harmadnap Szekeléb, Hontmegye múlt százdbeli székelylye érlelésével elértők

Korponát, melyet ódon falai mintegy vasgyűrű összetartani látszótk.

Ha ekkor tudtam volna, hogy Csalamjai jeles ódi-írónk részben itt látogatta a tudományok csomakát, ugy máz szemmel néstem volna Korponát, hanem a vinkó-jától írtórtam s csak arra figyeltem, hogy nagybátyám mint pedagógus, előre látásból az elkövetendő hibák megtorlása eszközöl nem tételt-e fel a bártába egy borsóval belőle.

Megtönyebbült lelkem, midőn gyámum alaptalan-ságról gyűzőlhettem meg.

Időztem volna Korponán tovább azért is, hogy Plahy Lajos s Kufsteinha is bekelezett jeles hazaf s atyám jó barátjánál, Bertalan a jelenlegi trancsáni tanfelügyelő és Gyula lóntói birtokos atyjánál üszteleghessen: késő, késő... „Matyko“ már befogta táltosait.

Korponát betelepített szászok építettek, kiket a tá-lárook meggyérítvén, s megmaradtak a tótok telepítették ki. 1437-ben közfállal ártórtak körül, 1440-ben a régi várat hiába támasztgatták, mert összeromlott s így újat kellett építeni. A török atyafiságos öllekerése korában: Balassa, Duló, Szentkútyai, Gerhard, Héneyi, Madách, Beniczky, Zsembery, Medvecsky, Sindler, Pechy, Rad-vánszky, Samrecsányi, Trajtlér, Hory, Zmeskal, Podma-niczky, Veres, Balogh család phente itt ki fázaldalmajk.

Valóságos kis Nógrád. Lajos, Matyka, Ulászló királyaink Korponának való-ságos maccenásai voltak.

Csak a buszíták, mivel egyik mesterüket Zsigmond megöztette, csináltak Korponának hársziböl illuminálót.

Itt terem a béke olajága is, szerkesztvén Hocsakay itt a bécai békekötés pontját.

Baják s táros csakhamar kiheterge, s vagyongyű-jtés mellett reá ért kedélyeskedni is, rendszeren az utolsó bostorkány pert. (Polyk, hór.)

